

List opatření	
Základní charakteristiky opatření	
ID opatření	HSL41101001
Název opatření v plánu povodí	Opatření k prevenci a snížení dopadů havarijního znečištění (HSL31101001)
Číslo opatření v kapitole plánu povodí	1
Katalogový název opatření	Technické opatření na zvýšení bezpečnosti potenciálního zdroje havarijního znečištění
Katalogové číslo opatření	1101
Dílčí povodí	HSL
ID vodního útvaru	celé DP
Název vodního útvaru	
HMWB	-
Kraj	více krajů
Obec	-
Katastrální území	-
Souřadnice X S-JTSK	-
Souřadnice Y S-JTSK	-
Říční kilometr	-
Program opatření	ne
Typ opatření	Z
Podtyp opatření	-
Typ listu opatření	B
Vliv 1	2,1
Klíčový typ opatření 1	Opatření za účelem zabránění vstupu znečištění z městských oblastí, dopravy a stavební infrastruktury nebo jeho omezení.
Jiný klíčový typ (specifikace)	-
Ukazatel a stav vodního útvaru 1	FCH_SZL
Ukazatel a stav vodního útvaru 2	UZ_DOPAD
Nositel opatření	správce povodí, uživatelé závadných látek podle § 39 vodního zákona
Partnerská organizace	
Náklady investiční [tis. Kč]	-
Náklady provozní [tis. Kč/rok]	-
Způsob financování	
Financování z fondů EU	ne
Možné překážky	
Efekt na chráněnou oblast 1	-
lokalizace vlivu 1	specifikováno v příloze
Způsob hodnocení realizovanosti pro reporting	-

Parametry opatření

popis opatření

Havárii se podle vodního zákona rozumí mimořádné závažné zhoršení nebo mimořádné závažné ohrožení jakosti povrchových nebo podzemních vod. Za havárii se vždy považuje závažné zhoršení nebo ohrožení jakosti vod ropnými látkami, nebezpečnými závadnými látkami, prioritními nebezpečnými látkami či radioaktivními odpady. Havárii je rovněž jakékoli zhoršení jakosti vod v chráněných oblastech přirozené akumulace vod (CHOPAV) nebo v ochranných pásmech vodních zdrojů. Nově se za součást havárie považují také technické poruchy a závady zařízení k zachycování, skladování či dopravě závadných látek, pokud havárii přímo předcházely.

Správa prevence a zmírňování následků havárií

Prevence havárií a zmírňování jejich následků je v České republice řízeno vodním zákonem (č. 254/2001 Sb.), který byl zásadním způsobem zpřísněn havarijní novelou č. 182/2024 Sb.. Tato novela zavedla nové povinnosti pro původce znečištění i pro orgány veřejné správy s cílem zajistit rychlejší a efektivnější reakci na havarijní stavy.

Klíčové změny a povinnosti po havarijní novele:

- **Registr výpustí (§ 19a):** Zcela novým prvkem v systému ochrany vod je zřízení registru výpustí ze zdrojů znečištění do vod povrchových. Tento informační systém slouží vodoprávním úřadům, správcům povodí a složkám integrovaného záchranného systému (HZS ČR, Policie ČR, ČIŽP) při bezprostředním zneškodňování havárií a šetření jejich příčin. Správci povodí a vodoprávní úřady mají povinnost do registru průběžně vkládat údaje o zjištěných výpustech. V předchozím znění vodního zákona tento systematický registr neexistoval.

- **Povinnosti při havárii (§ 41):** Původce havárie, nebo ten, kdo ji zjistí, je povinen událost neprodleně hlásit Hasičskému záchrannému sboru ČR. Původce je povinen činit bezprostřední opatření k odstranění příčin a následků (zneškodňování havárie) a řídit se při tom schváleným havarijním plánem. Novela upřesňuje proces šetření příčin – správce povodí nyní v místě havárie zajišťuje odběry vzorků zasažené vody, sedimentů i živých organismů a jejich předání akreditované laboratoři. Oproti starší úpravě je role správce povodí a součinnost s HZS ČR při šetření mnohem detailněji definována.

- **Opatření k nápravě (§ 42):** K odstranění následků havárie (závadného stavu) ukládá vodoprávní úřad nebo ČIŽP původci povinnost provést nápravná opatření na jeho vlastní náklady. Pokud hrozí nebezpečí z prodlení a původce nejedná, zabezpečí nápravu úřady. Novela posiluje finanční zajištění těchto zásahů – kraje zřizují zvláštní účty doplňované do výše 10 000 000 Kč, ze kterých se hradí nezbytná opatření k nápravě v případech, kdy nelze nápravu uložit přímo původci (např. není-li znám).

Digitalizace a evidence havarijních plánů v ISPOP (§ 39)

Zásadní novinkou havarijní novely je povinnost vkládat havarijní plány do integrovaného systému plnění ohlašovacích povinností v oblasti životního prostředí (ISPOP).

- **Tato povinnost platí pro uživatele závadných látek, který s nimi zachází ve větším rozsahu nebo je-li toto zacházení spojeno se zvýšeným nebezpečím pro vody.** Tato povinnost se týká právnických i podnikajících fyzických osob. Povinnost evidence v ISPOP se vztahuje na všechny havarijní plány vypracované podle zákona po jejich schválení vodoprávním úřadem. Výjimku mají pouze havarijní plány pro statková hnojiva, pokud se nakládá s tuhými hnojivy do 400 tun nebo tekutými do 200 tun. Havarijní plány schválené před účinností novely (tj. před 1. 7. 2024) musí uživatel vložit do ISPOP při jejich nejbližší aktualizaci, nejpozději však do 2 let od nabytí účinnosti novely (tj. do poloviny roku 2026). Nově zpracovávané plány se do ISPOP vkládají bezodkladně po jejich schválení vodoprávním úřadem.

- **Standard a metodika:** Náležitosti havarijního plánu a požadavky na jeho vypracování (včetně odborné způsobilosti) stanoví Ministerstvo životního prostředí vyhláškou.

cíl opatření

Aktualizace opatření v rámci IV. cyklu PDP Horního a středního Labe se zaměřuje na důslednou implementaci registru výpustí a na zvýšení připravenosti subjektů nakládajících se závadnými látkami v souladu s novými parametry havarijních plánů. Provozovatelé zařízení musí reflektovat rozšířenou definici havárie, která nyní zahrnuje i předcházející technické poruchy, a zajistit vkládání havarijních plánů do integrovaného systému plnění ohlašovacích povinností.

Cyklus plánů, ve kterém bylo opatření navrženo

1

Předpokládané zahájení opatření [rok]

opatření je průběžně platné

Implementace opatření v období 2027 až 2033**Převzato z předchozího cyklu**

ano

Stav realizace opatření v roce k datu vyplnění

probíhající

Stav realizace opatření na konci roku 2031

opatření je průběžně platné

-

Překážky bránící realizaci

-

Skutečný, nebo aktuálně předpokládaný rok dokončení

opatření je průběžně platné

Skutečné náklady v období 2027-2031 (mil. Kč)**Z toho využité prostředky z fondů EU (mil. Kč)****Doplňující text (např. odůvodnění zpoždění****Doplňující text v angličtině**